

ЛОГІСТИКА ТА ТРАНСПОРТ

Нанейшвілі М.Р.

студентка,

Одеський національний університет

імені І.І. Мечникова

ВПЛИВ ТРАНСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ НА ЕКОНОМІКУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Логістика, як усім відомо, є невід'ємною частиною існування і розвитку кожної держави. Процес планування, впровадження та контролю процедур ефективного і дієвого зберігання товарів, послуг і пов'язаної з ними інформації від місця походження до місця споживання з метою відповідності вимогам споживачів – все це визначення логістики. Головна її функція полягає в тому, щоб чітко і правильно спланувати доставку необхідного нам товару або групи товарів в потрібний час, в потрібне місце, в потрібній кількості і при цьому з мінімальними витратами.

Логістика – це один з інструментів, який грає важливу роль в зміні і поліпшенні економічних показників. Галузь логістики вносить значний макроекономічний внесок в національну економіку, створюючи робочі місця, національний дохід і приплив іноземних інвестицій. У мікрмасштабі індустрія логістики є ключовою галуззю підвищення конкурентоспроможності корпорацій. Крім того, перед логістичним бізнесом стоїть важлива місія по пожезавленню і підвищенню конкурентоспроможності інших галузей. Розширення даного виду бізнесу призводить до ремонту доріг і будівництва нових автомагістралей, відкриття придорожніх кафе і заправок [1]. Сьогодні всі галузі залежать від логістичного сектора, який з кожним роком набирає все більших обертів, адже без неї не може обійтися ніхто. Кожне підприємство, кожна людина коли-небудь стикалися з проблемою транспортування чого-небудь.

У перші місяці після початку пандемії шоки попиту і проблеми з ланцюгами поставок сприяли підвищенню волатильності імпорتنних, експортних, виробничих і споживчих цін. Автомобільні вантажо-перевезення зазнали чимало обмежень, в той час як авіасполучення і зовсім були припинені на якийсь термін. Морські перевезення значно зросли в ціні, винуватцем чого стало складування невідвантаженого товару на фабриках, звідси з'явилися надлишки виробництва [2].

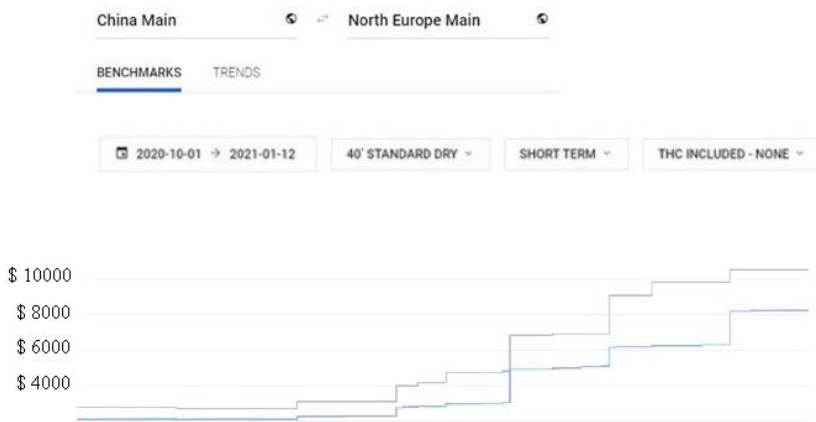
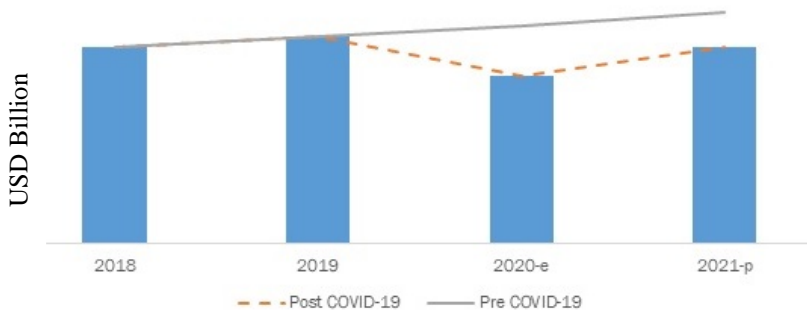

Рис. 1. Спотові ставки, що досягають 10,5 тис. доларів за перевезення 40-футового контейнера з Китаю в великі європейські порти

Джерело: [3]

Підвищені ставки фрахту вплинули на багато підприємств, які змушені були відмовитися від імпорту товарів. Деякі представники малого бізнесу просто збанкрутували, деякі скоротили штат співробітників. Через зниження імпорту впали торгові обороти у підприємств, які торгують імпортними товарами. Зросли і ціни на товари національного виробництва. Це обумовлюється тим, що сировина для їх виготовлення може бути імпортною. У свою чергу через зростання цін на перевезення, відбулося підвищення вартості кінцевого товару, що призводить до нерентабельності.

Через виниклих труднощів з транспортуванням, найчастіше відбувається затримка отримання вантажу, що може призвести до втрати клієнтів, втратою замовлень, отже втратою грошей. Причинами цих складнощів є не тільки закриття кордонів і локдаун, але і відсутність потрібної кількості робочої сили через захворюваність. Плюс до всього постійні санітарні перевірки на кордонах. Збивається графік і збиваються умови поставки, звідси виникає нестача товару на полицях, що призводить знову-таки до зростання ціни товару і збільшення ціни фрахту [3].

**Рис. 2. Вплив COVID-19 на ринок логістики
(до та після COVID-19)**

Джерело: [4]

Таким чином, логістична галузь зіткнулася з важкими часами. Однак не обійшлося і без впровадження держпідтримки, яка надається не тільки авіації і залізницях, а й комерційному сектору шляхом зниження ПДВ, ввізного мита та дорожнього збору, відстрочки лізингових платежів. Так, Німеччина на півроку знизила податок на додану вартість. Замість звичайних 19% регулярна ставка склала 16%. У США на авіаційну галузь було виділено в цілому 58 млрд дол., з яких 25 млрд дол. – у вигляді кредитів і гарантій по кредитах для пасажирських авіакомпаній, 25 млрд – на виплату допомоги працівникам галузі до вересня 2020 року. Вантажним авіаперевізникам було виділено 8 млрд дол. США. У Китаї були скасовані дорожні збори для всіх видів транспорту, і такий захід буде діяти до закінчення пандемії.

За даними Держкомстату України, за 2020 рік обсяги вантажних перевезень залізничним транспортом АТ «Укрзалізниця» скоротилися на 2,3% (рис. 3).

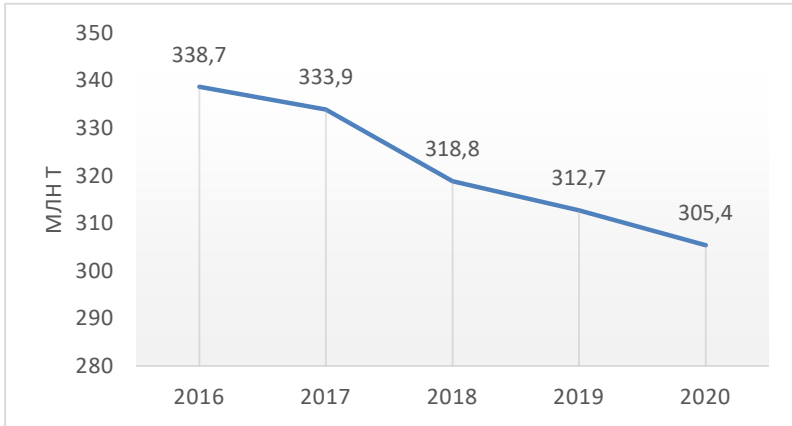

Рис. 3. Ж/д вантажоперевезення за 5 років

Джерело: розроблено автором за даними [5]

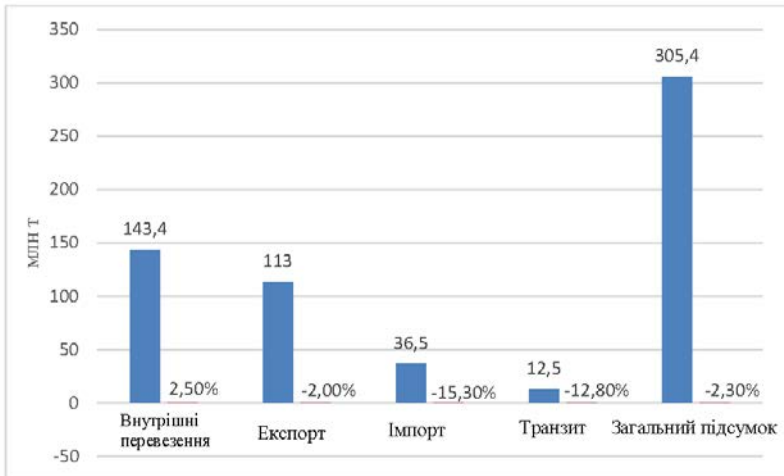

Рис. 4. Ж/Д вантажоперевезення по напрямках, 2020 р.

Джерело: розроблено автором за даними [6]

Проблема погіршення вантажопотоку викликає велику невідповідність між доходами і витратами «Укрзалізниці», оскільки для того, щоб виходити на рівень окупності і розвиватися, УЗ потрібно перевозити близько 350 млн т вантажів на рік.

Після виходу зі світової кризи, світ логістики вже не буде колишнім. Але якщо зуміти адаптуватися до швидко змінюваних умов, обставин і стежити за тенденціями, то багато компаній зможуть утриматися на належному рівні і посилити свої позиції в цьому бізнесі.

Список використаних джерел:

1. Есимсеїтова К.А., Есимсеїтов М.С., Елшибекова А.А. Вплив логістики на економічний розвиток держави. URL: <https://be5.biz/ekonomika1/r2012/2321.htm>

2. Транспортні тренди 2020–2021 роки: вплив пандемії COVID-19 на перевезення. URL: <https://www.retail.ru/articles/logisticheskie-trendy-2020-2021-goda-vliyanie-pandemii-covid-19-na-perevozki/>

3. Безпрецедентне збільшення ставок на контейнери на маршрутах Азія-Європа. URL: <https://trans.info/ru/bespretsedentnoe-uvlichenie-stavok-na-konteyneryi-na-marshrutah-aziya-evropa-prevyishen-predel-10-tyis-dollarov-218325>

4. COVID-19 Impact on Logistics & Supply Chain Industry Market. URL: <https://www.marketsandmarkets.com/Market-Reports/covid-19-impact-on-logistics-supply-chain-industry-market-244593137.html>

5. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2020/tr/pv_zal/pv_zal_u/arh_pv_zal2020_u.html

6. Центр транспортних стратегій: вантажоперевезення залізницею в 2020 році. URL: https://cfts.org.ua/articles/gruzoperevozki_po_zheleznoy_doroge_v_2020_godu_top_5_trendov_1765